Maandag 2 September 1946

DAGBLAD

63ste Jaargang No. 4899

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh. Hartog
telef. 1858, Postbus 80, Willemstad.
Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeetster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: I. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad; tel. 38.

Nehru's regering aanvaardt temidden van troebelen het bewind.

Koning George II van Hellas wint het Plebisciet.

Molotov gaat rapporteren aan Stalin

DE BRITS-INDISCHE REGERING BEGINT.

Nehru voor Buitenlandse Zaken.

Onderkoning Wavell deelde mede, dat Nehru in de voorlopige Brits-Indische regering Buitenlandse Zaken zal nemen.

Ondertussen deden zich in Bombay moeilijkheden voor als gevolg waarvan twintig mensen gedood werden. De avondklok werd meteen ingesteld.

Nehru en zes andere leden van de Congrespartij zijn inmiddels ten paleize van den onderkoning beëdigd. De andere vijf leden der eerste Brits-Indische onafhankelijke regering zullen binnenkort de eed afleggen, terwijl er nog twee moeten worden benoemd. Ondertussen werden betogingen gehouden om het de nieuwe regering onmogelijk te maken haar taak ten uitvoer te leggen.

Nehru en de zijnen legden de eed van trouw aan den (Britsen) Koning af. Later gingen de ministers langs een binnenweg naar hun kantoren, waar zij op het balkon verschenen om toegejuicht te worden. Brits-Indische troepen onder leiding van Britse troepen bewaakten de strategische punten in het bazaargedeelte der stad, waar zwarte vlaggen van muzelmanse huizen hingen, vlak naast de oranje-wit-groene vlag van de Congrespartij. Ook droegen vele Mohammedanen zwarte armbanden als teken van verachting voor de Congrespartij (Bombay, (AP) 2.9).

KONING GEORGE II KOMT TERUG.

Het Griekse Ministerie van Binnenlandse Zaken deelde mdee, dat de nog niet volledige maar toch wel definitieve uitslagen van de volksstemming, die gisteren over George II's terugkeer werd gehouden, ongeveer 3:1 in het voordeel van den koning is uitgevallen. Het totaal der stemmen dat voor herstel der monarchie is is iets minder dan 75% van alle uitgebrachte stemmen. Bij de verkiezingen kwamen 18 mensen om, na een week die in totaal ongeveer veertig doden kostte (Athene, (AP) 2.9).

DE VREDESCONFERENTIE.

Viacheslav Molotov is Zaterdag per vliegtuig naar Moskou vertrokken om een verslag uit te brengen aan Jozef Stalin. In verband met Molotovs afwezigheid, die naar medegedeeld werd, van korte duur zal zijn, werden enkele vergaderingen uitgesteld. Molotov zal vermoedelijk tegen het eind der week weer terug zijn in Parijs en intussen kunnen zijn assistenten 250 amendementen op het vredesverdrag doornemen.

Intussen werd bekend, dat Groot-Britannië en de Britse koloniën 2880 pond sterling schadevergoeding van Italië eisen, welke naar verluidt voor een gedeelte voldaan zullen worden door inbeslagneming van Italiaanse aandelen binnen het Verenigd Koninkrijk.

Ivanoe Bonomi (Italië) betoogde dat een onafhankelijk Triëst een bedreiging voor de vrede zou blijven tussen Italië en Joegoslavië. Hij was van oordeel dat verdeling van Venezia Giulia langs technische lijnen toch vandaag of morgen een feit zou worden en dan zou dit probleem op vreedzame wijze zijn opgelost. Als er een onverdeeld stuk tussen lag zou dit immer de begeerte van een der landen blijven prikkelen (Parijs, (AP) 2.9).

NAAR CARAÏBIË.

Op 30 September zal te Washington een congres worden gehouden om het tourisme in het Caraïbische gebied te ontwikkelen door het vormen van permanente Caraïbische touristen verenigingen. De Caraïbische Commissie omvat vier landen; uitgenodigd zijn ook Cuba Haïta en de Dominicaanse Republiek (Washington, Aneta, 30.8).

DE KONINGINNE-VERJAARDAG

Over de gehele wereld hebben de Nederlanders, de verjaardag van Koningin Wilhelmina, die Zaterdag 66 jaar geworden is, gevierd. De Koningin zelf heeft de dag rustig met Prinses Juliana en Prins Bernhard doorgebracht. (Den Haag, Aneta, 30-8-46).

Ten gelegenheid van de verjaardag van de Koningin zijn de schriftelijke gelukwensen in het Gouvernements gebouw te Batavia gedeponeerd, en des avonds heeft de Dr. van Mook een receptie gehouden. (Batavia, Aneta, 30-8-'46).

RUSTIGE VIERING.

Zaterdag heeft H. M. de Koningin haar verjaardag op rustige wijze doorgebracht op Het Loo. In de morgen hebben meer dan 1000 personen vaderlandse liederen gezongen voor de Koningin.

Te Amsterdam en in de voornaamste centra van het land hadden militaire parades plaats. Door geheel Nederland wapperden de driekleur met Oranje wimpels.

Zaterdag namiddag heeft de Koningin vergezeld door Prinses Juliana en Prins Bernhard en de 3 prinsesjes een autotochtje gemaakt. (Den Haag, Aneta, 2-9-'46.)

COMMISSIE-GENERAAL AANGENOMEN.

De Eerste Kamer heeft Vrijdag het wetsontwerp tot instelling van de Commissie Generaal aangenomen met 29 tegen 14 stemmen. Een motie van de Communist A. J. Koejemans om de Regering alle troepentransport naar Indië te laten staken werd verworpen met 38 tegen 4 stemmen. (Den Haag, 31. 9. 46. Aneta).

CURAÇAO — TILBURG 5—2.

Mooie overwinning.

Curaçao heeft gisteren zijn eerste wedstrijd in Nederland gewonnen met 5—2 tegen Tilburg. Naast het goede individuele spel, wat wij meermalen van hen te bewonderen kregen, was ditmaal ook het teamwork beter verzorgd. Tilburg daarentegen bleef onder zijn clubpeil.

Reeds na vijf minuten spelen de gasten door een goed schot van Coffie, die zeven minuten later ook het tweede doelpunt voor zijn rekening nam, de leiding.

Tilburg was genoodzaakt voortdurend verdedigend te spelen met een ver teruggetrokken middenlinie. Na een half uur spel scoorde Juliana echter opnieuw en bracht de stand op 3—0. Weinige minuten later doelpuntte Wagner voor Tilburg. Met een stand van 3—1 werd gerust.

Na de thee kwamen de Tilburgers er beter in. Niettemin bleven de spelers van Curaçao het overwicht behouden. Onder aanvoering van den prima spelenden middenvoor Coffie zette Curaçao aanval na aanval op touw. Na tien minuten spelen was de score door Juliana opgevoerd tot 4—1. Tilburg kwam hierna fel opzetten en wist enige hoekschoppen op het Curaçaose doel te forceren zonder resultaat. Juliana, die met Coffie een der uitblinkers van het veld was, gaf Botermans met een schitterend schot voor de vijfde maal het naklijken. Uit een scrimmage voor het Curaçaose doel werd tenslotte door Engels het tweede tegendoelpunt geboren. Met deze 5—2 stand kwam het einde van een wedstrijd, die door Curaçao verdiend gewonnen werd. Evenals de andere wedstrijden oogstte doelverdediger Hato weer grote bijval.

DE CURAÇAOSE ATHLETEN.

De Curaçaose athleten hebben Zondag aan de laatste wedstrijden deel genomen. De Curaçaose ploeg heeft de 3de plaats met 76½ punt. De Haagse ploeg heeft de eerste plaats met 87½ punt. In de 200 meter wedstrijd won R. Rosario, in 23,3 seconde; R. Royen kwam op de derde plaats met 24 seconde. Bij speerwerpen was Rooy tweede met 45,81 meter. Bij hoogspringen haalde de Curaçaose ploeg de derde plaats.

De Curaçaose athleten hebben een plakkette ontvangen ter herinnering aan het bezoek aan Nederland. (Den Haag, Aneta, 2-9-'46.)

De Landvoogd op Aruba.

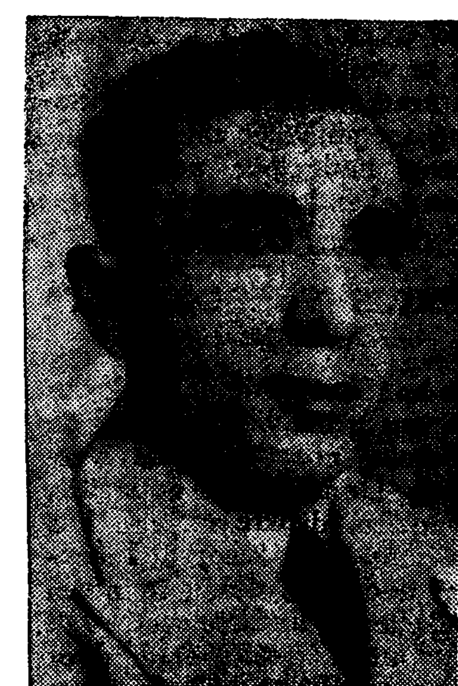
Zaterdagnamiddag om 13.45 uur vertrok Zijne Excellentie de Gouverneur, vergezeld door de heren Mr. H. Hoogeveen, Administrateur van Financiën, F. J. J. Corver, Gouvernements-Secretaris; Kapitein Luitenant ter Zee H. J. Suermondt, Algemeen Militair Commandant; Kapitein E. van de Laarschot, adjudant van den Gouverneur; E. Winters, Hoofd van de Regeringspersdienst, per KLM naar Aruba.

Bij aankomst werd de landvoogd verwelkomd door den waarnemend Gezaghebber, den heer Schütte en door Kapitein Fraay, waarna de erewacht geschouwd werd, die op het vliegveld opgesteld stond.

Ter begroeting waren verder aanwezig de heren Dr. E. Arends, lid van de Raad van Bestuur, de Arubaanse Statenleden Henriquez en Eman; de leden van de Politieraad C. A. Eman, tevens voorzitter van de Feestcommissie en Aristides Wever, Mr. Klokke, rechter; Van der Linde, Havenmeester; Hesling, secretaris van den Gezaghebber; Laclé, penningmeester van de Commissie; Adjudant Lens enz.

Van de Feestcommissie, die samengesteld is uit de heren C. A. Eman, Kapitein Fraay, ondervoorzitter, Laclé, A. Weever, secretaris, Van der Linden, Kemmink, Van der Natten, D. Oduber, Simons, J. Ponson, Frère Alpohonsus, Van Meerten, Lens, H. de Jongh, H. Hille en I. Arends, waren velen op het vliegveld.

Onmiddellijk na aankomst begaf het gezelschap zich naar het huis van den Gezaghebber, waar aan weerszijden fraaie erebogen waren opgericht. Vervolgens werd een rondrit gemaakt door het feestelijk versierde Oranjestad, vandaag zeker zijn naam waardig.

In het centrum van de stad verdrong zich een vrolijke menigte, waarvan velen verkleed. Versierde wagens en fietsen verleenden een fleurig uitzicht aan de straten en op vele plaatsen weerklonk muziek.

Na de rondrit verleende Zijne Excellentie de Gouverneur openbaar Gehoor ten huize van den Gezaghebber, bijgewoond door burgerlijke, geestelijke en militaire autoriteiten en vertegenwoordigers van de Lago, den consul van de Verenigde Staten enz.

De heer C. A. Eman sprak een rede uit, waarin hij herinnerde aan de zegenrijke regering van de Koningin gedurende de afgelopen 46 jaren en Haar moed, vastberadenheid en diepe zin voor recht en gerechtigheid roemde.

Na gewezen te hebben op de zware beproeving van de oorlogsjaren riep spreker uit: Nederland is herrezen, Nederland en Oranje zijn weer een.

De heer Eman sprak vervolgens over de opbouw van het nieuwe Koninkrijk en hoe de Koningin in 1942 de richtlijnen daartoe aangaf. Hij herinnerde aan het bezoek der Statendelegatie aan de Koningin en drukte zijn vertrouwen uit in de zekerheid, dat onder leiding der Koningin de Nederlandse Antillen spoedig een volwaardige plaats zullen innemen. Hij noemde dit een reden te meer om dit jaar met luister de verjaardag van de Koningin te vieren.

Als vertegenwoordiger van Hare Majesteit, zo zeide hij, bieden wij U Excellentie onze gelukwensen aan en verzoeken wij U onze gevoelens van aanhankelijkheid en trouw aan de Koningin en het Huis van Oranje te aanvaarden. Wij verzekeren U plechtig, dat wij verbonden willen blijven aan Nederland onder Hare Majesteit de Koningin en het nobele Huis van Oranje, dat wij al onze krachten zullen inspannen in het nieuwe Koninkrijk om in oprecht deelgenootschap te arbeiden voor de groei en de bloei van het Koninkrijk.

De Landvoogd nam vervolgens het woord om in de eerste plaats zijn dank uit te spreken voor de hartelijke ontvangst en de zojuist gesproken rede. Op zijn beurt schetste de Gouverneur in korte trekken de bewogen geschiedenis van het Huis van Oranje om aan te tonen hoe sterk de historische banden zijn, die Nederland en het Vorstenhuis binden. Samengeweven met dez geschiedenis is de groei van het Koninkrijk, dat onder de bezielde leiding van de Oranjes groeide tot een voorbeeldig democratisch land.

De Gouverneur drukte op zijn beurt zijn vertrouwen er in uit, dat langs wegen van geleidelijkheid ook dit Gebiedsdeel zal evolueren naar de in het vooruitzicht gestelde autonomie. Op deze dag, zo zeide de Landvoogd, moeten wij ons voornemen hechter dan ooit verenigd te staan rondom Haar, waarvan wij heden de 66e verjaardag vieren en Haar met al onze krachten bij te staan in de heropbouw van het zo zwaar getroffen Koninkrijk.

Hij eindigde zijn rede met een driewerf hoera op de Koningin, waarmede geestdriftig door allen werd ingesteld. Rond 17.30 uur verliet de Gouverneur Aruba. Bij aankomst op Hato speelde de muziek van [illegible] het „Wilhelmus".

VERKEERD BEGREPEN.

Donderdag hebben de bemanningen van de sleepboten aangesloten bij de vakbond de „Tasman" die van Batavia kwam, de haven binnengebracht hoewel zij eerst geweigerd hadden het repatriatie-schip „Volendam" buiten de haven te brengen. De secretaris van de vakbond verklaarde, dat het weigeren om de Volendam uit de haven te slepen te wijten was aan instructies die de sleepboot bemanning had gekregen van de vakbond om Nederlandse schepen die goederen naar Indië brengen te boycotten. Hij zeide dat een misverstand was ontstaan en dat de sleepboten wel de Volendam hadden moeten helpen maar niet de Tasman (Melbourne, Aneta, 30.8).

NIEUWE HOOGOVEN.

In IJmuiden heeft men een tweede hoogoven heropend. Deze zal gebruikt worden voor export van metaal naar België, Luxemburg en Zwitserland. De eerste hoogoven is sedert October in werking en voorziet in de behoefte van Nederland. (Aneta)

SULTAN IN AMSTERDAM.

De sultan van Pontianak en de Balinese leider Soekawati zijn per KLM uit Batavia in Amsterdam aangekomen ten einde besprekingen te voeren met de Nederlandse Regering. (Amsterdam, Aneta, 30.8).

KAT UIT DE BOOM KIJKEN.

In de jongste aflevering van „Vereenvoudiging", het orgaan van de Vereniging tot vereenvoudiging van onze spelling wordt medegedeeld, dat men de vergadering, waarop tot opheffing der vereniging besloten zou kunnen worden, uitgesteld heeft tot het najaar, na de behandeling van de spellingwet in het parlement. Niet alleen omdat eerst dan de nieuwe regeling onherroepelijk vaststaat, maar ook omdat men het wel eens wenselijk zou kunnen achten, dat ook daarna een goede gelegenheid bestaat tot propaganda voor nog verdere doorvoering van het vereenvoudigingsbeginsel. Het wil nl. voorkomen, dat de facultatiefstelling van de naamvals-n voor de echte „Hollandse" vereenvoudigers — en trouwens niet alleen voor hen — nog geen idealoplossing is.

Kroon en Volk.

Gouverneur Dr. P. A. Kasteel heeft op Koninginnedag de volgende rede voor de Curom uitgesproken:

De Curom verzocht mij op deze Koninginnedag een woord tot U te spreken, en wat kan nuttiger zijn dan ons een ogenblik te bezinnen op de verhouding tussen Kroon en volk?

De wet draagt het Koningschap over het Rijk der Nederlanden op aan de afstammelingen van Koning Willem I. Er is niets superstitieus in de hoogste waardigheid, welke onze staatsgemeenschap kent.

Dit ambt steunt niet op welwillende illusies en schuilt in geen mysterie of mystiek; zij is gefundeerd in de wet en die wet vindt op haar beurt steun in de rechtsovertuiging van millioenen.

Ook die rechtsovertuiging heeft haar eb en vloed; nog geen dertig jaar geleden telde Nederland meer principiële republiekeinen dan nu. Maar de vloed is gekomen en niemand kan ontkennen, dat het koningschap meer in het licht en — misschien daardoor? — sterker staat.

Nederland zal de monorchale regeervorm houden, zolang zijn rijk verspreid ligt over de wereld. De Kroon zal het nodige centrum zijn, waarin de delen van de Staat zullen samenvloeien als de stralen van een cirkel. Het passief bestaan der monarchie is zeker, maar zij kan in de gemeenschap tegelijk een actieve invloed oefenen en daarmee een stut voor de Staatsgedachte zijn door het overal ingeboezemde vertrouwen. Een monarchie kan de dwaasheden en zelfs de misstappen van monarchen doorstaan, gelijk de gehele geschiedenis leert van David af. Doch de maatschappelijke orde, waar de grootheid, de kracht en de vrijheid van alle burgers van afhangen maakt het nodig dat de troon wordt geschraagd niet enkel door staatkundige noodzaak maar ook sterk staat in de achting des volks.

Nederland het Rijk in Europa en tot op zekere hoogte ook de delen elders, hebben onder de monarchie hun partijwezen ontwikkeld. De kreet is opgegaan, de partijen af te schaffen. Er zijn er gekomen, die een gesloten, onverdeelde natie wilden met als instrument een parlement, dat alle tegenstand breekt, elke oppositie tot zwijgen brengt, alle krachten bundelt en de staat doet marcheren met de tucht van een leger. De ervaring heeft bewezen, dat zulk een stelsel slechts bestaan kan in tijden van grote opwinding of in achterlijke landen. Regeren is een ingewikkelde kunst, gegrond op kennis van vele wetenschappen, die niet stil staan, niet populair zijn en niet gemakkelijk.

Zij, die kunnen regeren, zijn het niet altijd eens onder elkaar en dikwijls helemaal niet met degenen, die hun kennis niet bezitten. Altijd zal het onderscheid blijven bestaan tussen hen, die wel en hen die niet begrijpen; en als er beginselen in het spel zijn, zullen de verschillen een blijvend karakter dragen. Dit laatste is niet zelden een pijnlijke ervaring, maar pijnloos leven bestaat evenmin als droog water.

Het is de Koning, die boven deze verschillen staat; het is in het monarchale stelsel, dat die verschillen het best zo niet worden opgelost dan toch met elkaar verzoend. Want in dit stelsel is ook de hoogstverplaatste gebonden aan de wet en verplicht de wet te handhaven.

Want, zou de monarch de wet schenden, hij zou eigen grondslag ondergraven, de basis van Koninklijke grootheid en vorstelijke macht. De monarchie, gelijk wij haar kennen, kan nooit arbitrair zijn, maar alleen wettelijk handelen; zij kan nooit absoluut zijn, maar slechts leven volgens staatsrechtelijke regels; absoluut of dictatoriaal handelen zou het koninklijke karakter der regeerders opheffen, het zou wegnemen de voorwaarden zelf van de koninklijke macht, die gebonden is aan wet en wettig gebruik.

Wie deze eenvoudige begrippen in het oog houdt, begrijpt de betekenis van het grondwettige koningschap van een Rijk als het onze. En het is goed, er ons op te bezinnen op een dag als deze.

In het Nederlandse volksleven is deze dag een biezondere, omdat de positie van het Huis van Oranje in onze historie zo uitzonderlijk is; omdat geen van de weinige, nog bestaande monarchale regeringsvormen bogen kunnen op een stamhuis, dat zo lang vervlochten is met de geschiedenis van eigen volk. Wij vieren Koninginnedag inderdaad niet alleen als teken van verbondenheid aan de monarchale staatsvorm, maar het is tegelijk een waar familiefeest, omdat zulke biezondere banden binden aan het Huis, welks grondlegger niet slechts arbeidde aan ons zelfstandig volksbestaan maar er tenslotte mede zijn leven voor gaf en wiens opvolgers zich zulke grote verdiensten hebben verworven voor onze naam en onze positie in de wereld.

En vanzelf richten onze gedachten zich heden op de jarige Vorstin, wier kracht en toewijding in de achter ons liggende, donkere periode een lichtend voorbeeld waren voor de wereld en een inspiratie voor al de onzen, die zich keerden tegen duistere krachten.

Ook van al de eilanden van ons Staatsdeel gaan heden de eerbiedigste wensen tot Hare Majesteit.

Moge het komende jaar onder Gods goede zegen eensgezinde volken van een herboren Rijk in eendracht en in streven naar samenwerking en opbouw onder onze Vorstin zien.

Leve de Koningin!

HET OPENBAAR GEHOOR.

Tijdens het Openbaar Gehoor hield de Landvoogd als antwoord op de toespraak van den Statenvoorzitter Desertine de volgende rede:

Voor Uw zo gewaardeerde wensen, uitgesproken namens de bevolking van dit deel van het Koninkrijk, zeg ik U wel zeer dank en ik zal mij gaarne kwijten van het verzoek, die spoedigst aan Hare Majesteit te doen geworden.

Met biezondere voldoening zal Hare Majesteit kennis nemen van deze gevoelens en met name ook van de mening der Staten, dat bij het streven naar staats-

(Wordt vervolgd op pag. 2)

het nieuws van vandaag

Vrees en wantrouwen en machtswellust beheersen het leven der volken. Ter vredesconferentie wordt dit alles nog opgedreven. De droeve ervaringen van de jongste halve eeuw fataliteit schijnen nog geen voldoende les voor de staatslieden te zijn. Terwijl in Hellas de koning teruggehaald wordt, vallen er doden. Als de eerste onafhankelijke Brits-Indische regering in Nieuw Delhi aan het bewind komt, vallen er doden en demonstreren de tegenstanders der autonomie. Ondertussen protesteert Tito bij den Noordamerikaansen ambassadeur Patterson dat de Noordamerikanen voortgaan Joegoslavisch grondgebied te schenden en delven de Russen de verteerde lijken uit de concentratiekampen op om alle gruwelen nader te onderzoeken. En nog weten wij niet alles, want de besteldienst van de Landsradio blijft zo pover, dat wij op dit ogenblik nog maar een zeer geringe hoeveelheid telegrammen binnen hebben. Overal spant het en overal spreekt men van oorlog.

Waarom zijn dan al die conferenties met verbeten debatten, bittere verwijten en onophoudelijke conflicten nodig? Het antwoord ligt voor de hand. Zij zijn zo noodzakelijk, wijl de mogendheden, zelfs als zij op een Parijse vredesconferentie bijeen zijn, niet in vrede, maar in oorlog denken. Alle mogelijk conventies, zelfs als zij exclusief technisch lijken — en straks ook de nieuwe vredesverdragen — worden niet gesloten om vrede te maken, maar om zo sterk mogelijke posities in te nemen, als het wat God verhoede, nogmaals tot een oorlog zou komen.

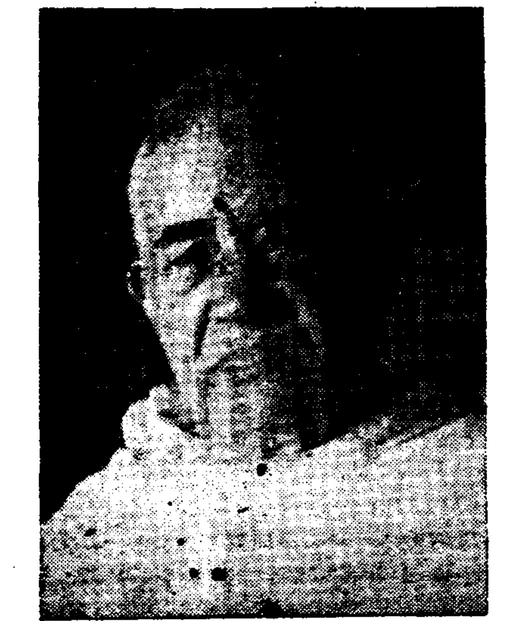
Niemand wil op het ogenblik een derde wereldoorlog; momenteel lijkt een oorlog zelfs onmogelijk, omdat een der partijen zo zwaar heeft geleden, dat zij geen gewapend conflict met enige kans op succes kan aandurven. Maar over een kwart of een halve eeuw mogelijk pas over een eeuw — wat betekenen enkele decennia in wereldpolitiek? — zullen zij wel gereed zijn om een nieuwe machtsstrijd aan te binden, en al die tijd bereiden zij zich daarop voor. Zelfs ons kleine, uitgemergelde landje houdt met die sombere realiteit nu reeds rekening en moet geweldige bedragen, welke zoveel beter voor het geestelijk en materieel herstel konden worden aangewend, voor de in wezen onproductieve, kapitalen verslindende zelfverdediging uitgeven.

PATER WAHLEN OVERLEDEN.

Plotseling, enkele dagen na zijn gouden priesterfeest, en op de koninginnedag op welke hij in 1898 in Curaçao aan wal kwam ,is Pater Raymundus Wahlen O.P. Zaterdag overleden. In de zonnige namiddag werd het stoffelijk overschot in het Priestergraf aan de Rodeweg bijgezet terwijl zijn confraters de dodenzangen zongen, die getuigden van de eeuwige rust, die Pater Wahlen na lange en verdienstelijke jaren in onze missie en voor de katholieke pers in Curaçao, moge erlangen in de hemel.

Mr. C. Süthoff vertegenwoordigde den gouverneur bij de uitvaart, waarbij de apostolisch provicarius Pater C. Gallé O.P., geassisteerd door Pastoor S. Hagemans O.P. en Pastoor L. van Rooy O.P., de absoute verrichtte.

Pater Wahlen ruste in vrede.

WIJLEN PATER WAHLEN

LEVENSLOOP PATER WAHLEN.

Raymundus Joannes Clemens Wahlen O.P. (Raymundus is de kloosternaam) werd geboren op 11 Januari 1871 en geprofest in de Orde der Predikbroeders op 23 September 1890. Zes jaar later, op 10 Augustus 1896, werd hij tot priester gewijd en kort daarna, op 5 Mei 1898 behaalde hij de titel van Lector in de heilige Godgeleerdheid.

Aangekomen op Curaçao op 31 Augustus 1898 als Professor voor het toen bestaande Seminarie Scherpenheuvel Hij bleef hier professor tot het opgeheven werd op 1 September 1901.

Daarna werd Pater Wahlen kapelaan op de pastorie van de Heilige Rozenkrans te Pietermaai op 1 September 1901. Dezelfde maand, op 30 September werd hij benoemd tot Redacteur van het toen eenmaal per week verschijnende blad Amigoe di Curaçao. Hij bleef Redacteur tot 1918. Daarnaast was hij sedert 28 Juli 1909 ook redacteur van het weekblad La Cruz, hetgeen hij gebleven is tot Augustus 1940. Bovendien was Pater Wahlen, die van de pastorie van Pietermaai naar het Vicariaatshuis verhuisde secretaris van den Apostolisch Vicarius van 1902 tot 1937, eerste van Mgr. Van Baars, na diens dood in 1910 van Mgr. Vuylsteke en na diens verscheiden in 1931 van Mgr. Verriet. In 1937 werd Pater Wahlen als zodanig opgevolgd door wijlen Pater de Bruyn. Eveneens van 1902 tot 1937 is Pater Wahlen administrateur van Monte Cristo en Zaquito geweest. Vermeld dient tevens te worden, dat Pater Wahlen op 8 October 1907 de Sint Thomaskring heeft opgericht.

K.S.C.

Korfbal: Bito — Vite 2—1.

Op Koninginnedag speelde te Suffisant het KSC-elftal tegen een Surinaams elftal. Voor de wedstrijd boden de Surinamers bloemen aan. De wedstrijd eindigde na verlenging met 1—1. De voorzitter van het Surinamedorp, de heer Alburg, reikte aan de KSC-ers een beker uit onder het uitspreken van enige hartelijke woorden. De heer Wim Pooters dankte voor al deze hartelijkheid.

ADRIAANS BOLIJN ZAG HET

„Iedere dag kan een groot ongeluk plaats vinden" vertelde de Barbier Bolijn, en daar viel een dame vlak voor zijn Barbierszaak in de Bloksteeg over de afsluiter van L.W.V. Midden in de steeg steekt dat stuk ijzer een stuk uit de grond en iedere voorbijganger die er niet oplet struikelt er over.

CPO-CONCERT.

Tot onze spijt was onze recensent die het concert van het Curaçaos Philharmonisch Orkest zou bespreken niet aanwezig, terwijl een tweede, tot wien wij onze toevlucht namen, in het orkest bleek mede te spelen.

De vaste recensent, de heer R/W.G.F. Boskaljon, komt voor concerten van het Orkest uiteraard niet in aanmerking, omdat men moeilijk iemand kan uitnodigen zichzelf te loven — en woorden van lof zouden moeten worden gesproken over het concert van verleden week. Verder is het al heel moeilijk, geschikte recensenten te vinden, daar alle musici in het Orkest zelf medespelen of om een of andere reden niet in aanmerking willen komen concerten van de CPO te bespreken. Wij zouden het op prijs stellen, als iemand uit de zaal die zich in staat acht ons een kundige bespreking te geven, deze aan ons toezond.

KONINGINNEDAG.

Opgefleurd door de goudsbloemen welke de KLM uit het moederland over landen en oceanen naar Curaçao vervoerde, vierden wij het Koninginnefeest, geschaard aan weerszijden van de traditioneel verlichte schipbrug en gevleid door de stralende zon die de vrije dag nog aangenamer maakte. De oranjegestrikte en witgeklede kindertjes zongen tot den Vertegenwoordiger van de Koningin, die zelf later een geslaagd militair defilé in ogenschouw nam, een Openbaar Gehoor hield, clubs bezocht, naar Aruba vloog, voor de Curom sprak (rede op de voorpagina) en des avonds nog fit bleek om een geanimeerde receptie te houden op het joyeus verlichte Fortplein. De Vincentius-harmonie speelde onder de geestdriftige leiding van den heer Martiena ten gehore van een groot publiek in de Boskaljon-kiosk op het Brionplein.

Intussen werden in de Synagoge en de Protestantse kerk te Emmastad nog diensten gehouden, waarna de Gereformeerden en Katholieken Zondag volgden.

Ook op Aruba was het feest: een fakkeloptocht trok Vrijdagavond al door Oranjestad en de Koninginnedag zelf begon met dankdiensten in de R.K. Kerk en de Protestantse kerk te Oranjestad, gevolgd door een militaire parade, defilé van sportverenigingen en volksspelen. Om half vier hield de Gouverneur in de gezaghebberij een Openbaar Gehoor en een toespraak, om, toegejuicht en uitgeleide gedaan, deze dankbare geste aan Aruba te besluiten met een terugreis naar Curaçao.

Voetbal- en andere wedstrijden volgden nog, er muziek en dans was er allerwegen.

Klepperend ramelden de wiri's door de straten en met een stuk ijzer en een oude schop verhoogden velen de blijdschap, die doen een welverdiende dronk was opgewekt.

BIJ WIJZE VAN GRATIE.

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin verleende Zijne Excellentie de Gouverneur bij wijzen van gratie kwijtschelding c.q. vermindering van gevangenisstraf aan een viertal civiele gevangenen en een militair veroordeelde (RPD).

Zijne Excellentie de Gouverneur verleende ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin aan de militairen van de Landmacht algehele vrijstelling van opgelegde krijgstuchtelijke straffen, met uitzondering van die van verlaging. (RPD).

MEVROUW GORSIRA OVERLEDEN.

Zondagmiddag werd onder grote belangstelling van familieleden, vrienden en kennissen het stoffelijk overschot ten grave gedragen van Mevrouw Elisabeth Gorsira, de moeder van Johnny Gorsira.

Ook het personeel van het Curaçaos Autobus Bedrijf bewees de laatste eer door in grote getale in uniform onder leiding van den heer Mozes Tweeboom aanwezig te zijn.

De begrafenis had plaats op het Protestantse Kerkhof aan de Rode Weg.

PROCESSIE OP SANTA ROSA.

Gisteren werd onder grote belangstelling de jaarlijkse processie gehouden op Santa Rosa.

SCHEEPSBERICHTEN.

30 Augustus.

Evelyn van Aruba; Joseph Story van Colon; Alcoa Voyager van Puerto Cabello; Evelyn naar Bonaire; Castor van New York.

31 Augustus.

Alcoa Voyager naar Aruba; Saba naar Maracaibo; Baralt naar Zee; Baralt van Zee; Joseph Storen naar Griekenland.

1 September.

Marpesia naar Paramaribo; Doros van La Guayra.

2 September.

Wild Hunter van Belem; Evelyn van Bonaire.

NAAR NEDERLAND.

Met het KLM-vliegtuig van 1 September 1946 zullen van Curaçao naar Amsterdam vertrekken de volgende passagiers:

Antonius Gerardus Treling, Truus Treling—Schuitemaker, Antonius Gerardus Treling, Dirk Johannes Egge, Theodora Gijsbertha Egge, Hendrika Johanna Egge, Wilhelmina Antonia Egge, Nicolaas Hector Leopold van der Harst, Julius Philip August van Lookeren Campagne, Louise Carla Frida van Lookeren Campagne —Vierhout, Nicolette Louise van Lookeren Campagne, Constant Johan van Lookeren Campagne, Jan Schuitemaker, Hendrika Margaretha Schuitemaker-v.d. Horn, Johannes Jacobus Schuitemaker, Anthonie Johannes de Vos Burchart, Elizabeth de Vos Burchart —Schouten, Gerrit Jan Fairley Breedveld, Emelie Breedveld—Over de Linden, Emilie Maude Breedveld, Karina Breedveld, Robert Frank Alexander Hutchinson, Hans Hoj, Baumgartner, Baumgartner, Baumgartner, Baumgartner.

TELEGRAM VAN GELUKWENS.

De Curaçaose Rooms-Katholieke Partij verzond ten gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag het volgende telegram:

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, Den Haag.

Curaçaose Rooms Katholieke Partij wenst Uw Majesteit eerbiedig geluk met Uwer Majesteits verjaardag. Zij betuigt opnieuw aan Uw Majesteit Haar gevoelens van aanhankelijkheid en trouw met de bede, dat Gods zegen moge rusten op Uwe Majesteit en het doorluchtig Huis van Oranje.

Rozendaal, voorzitter.
Viceiza, secretaris.

G.P.D. EEN GOUVERNEMENTSINSTELLING?

„Het Nieuws" te Paramaribo schrijft n.a.v. de opheffing des Gouverneementspersdienst in Suriname:

„Zoals wij reeds eerder schreven, bestaat het voornemen deze [gouvernementspers]dienst die tot dusverre een rijksdienst was, op de rijksbegroting, te hervormen en als gouvernementsdienst te brengen op de Surinaamse begroting."

KONINGINNEDAG TE PARAMARIBO.

De heer Lim-A-Po voorzitter van de Staten van Suriname, heeft ter gelegenheid van de verjaardag van de Koningin een redevoering uitgesproken welke door Z. E. Dr. J. C. Brons Gouverneur van Suriname werd beantwoord.

Terwijl een militaire parade werd gehouden weerklonken saluutschoten uit de artilleriebatterijen.

Alle winkels en kantoren waren gesloten. Vrijdag werd een „Koninginnen-bazaar" geopend. (Paramaribo, Aneta, 2-9-'46.

DECLAMATIE-AVOND DIEGO HENRIQUEZ VALDEZ.

Op Dinsdag 3 September a.s. des avonds om 20 uur zal de bekende voordrachtskunstenaar Diego Henriquez Valdez een declamatie-avond geven in het gebouw van de Sociedad Bolivariana te Oranjestad. Deze avond, die georganiseerd wordt door de Sociedad Bolivariana met medewerking van de Arubaanse Kunstkring, belooft iets bijzonders te worden, speciaal voor hen die zich thuis voelen in de Spaanse taal en belangstelling hebben voor de Spaanse paëzie. De Heer Valdez heeft zijn sporen reeds elders verdiend, o.a. op Curaçao, waar hij onlangs een dergelijke Dominicaanse declamatie-avond heeft gegeven.

HOOGCONJUNCTUUR IN DIERENPRIJZEN.

(krantenbericht)

Olifanten worden duurder,
Tijgedprijzen stijgen staag
En de hoge apen-koersen
Drukken sterk de apen-vraag.

Jumbo's voor de dierentuinen,
Onbetaalbaar voor een land,
Worden ongemerkt vervangen
Dobr de kamer-olifanté

Tijgerschaarste treft straks velen,
Doch hij, die van valsheid houdt,
Vindt gerede compensatie
In de tijger, die hij trouwt.

Slechts de aap zal ieder missen,
Die zijn medemens bemint,
Omdat men bij 't vreemdste aapje
Zoveel typisch menselijks vindt!

Maitre Corbeau.

TENTOONSTELLING DS. G. E. ALERS.

Onder auspiciën van de Arubaanse Kunstkring zal een bekend ingezetene van Aruba, Ds. G. E. Alers een expositie houden van zijn werken. Deze tentoonstelling wordt gehouden in het gebouw van de Sociedad Bolivariana en zal voor het publiek toegankelijk zijn van 10 tot 20 September a.s.

Ds. Alers gaat Aruba binnenkort verlaten na een 12½-jarig verblijf op dit eiland. Hij heeft in deze tijd zeer veel geschilderd, zowel olieverfschilderijen als aquarellen en tekeningen. Behalve zijn bekende typische Arubaanse landschappen heeft Ds. Alers tijdens vacantiereizen geschilderd in Costa Rica en Colombia. Verder zullen nog te bewonderen zijn aquarellen en schetjes van Nederland en Zuid-Afrika, waar hij zich metterwoon hoopt te vestigen.

De uren, waarop de tentoonstelling toegankelijk zal zijn, zullen nog nader per advertentie worden bekend gemaakt.

HANDKUS VEROORZAAKT OPSCHUDDING.

Een handkus is de oorzaak geweest van grote beroering in de Argentijnse constituerende vergadering. De leider der oppositie, Mangadeira, drukte nl. een kus op de hand van Generaal Eisenhower, nadat hij dezen in naam van alle leden had begroet. Dit gebaar werd gecritiseerd door een afgevaardigde van de regeringspartij, die van mening was, dat het een gebaar van ontoelaatbare onderworpenheid was. Na een heftig debat nam de vergadering een motie aan, waarin de kus werd goedgekeurd, als uiting van eerbied voor de principes, waarvoor Generaal Eisenhower de overwinning heeft bevochten.

VOORAANSTAANDE FABRIKANTEN.

Op uitnodiging van de Amsterdamse kamer van koophandel komen 25 vooraanstaande Zwitserse fabrikanten en zakenlieden de volgende maand naar Nederland ten einde het contact met hun Nederlandse collega's te herstellen. (Amsterdam, Aneta, 30.8).

(Vervolg van pag. 1)

rechtelijke hervormingen, het historische gewordene moet geëerbiedigd, de geleidelijkheid dient in het oog gehouden, de eeuwenoude historische banden en saamhorigheid niet mogen worden verbroken.

De wens der Staten, als doel voor ogen te houden, een eensgezind Rijk onder het illustere Huis van Oranje, zal Harer Majesteit ongetwijfeld met erkentelijkheid vervullen als een bewijs van trouw, dat Haar sterken zal in haar verantwoordelijke taak.

Met U spreek ik de hoop uit, dat dit jaar door Gods goede zegen Hare Majesteit vervuld moge zien haar innigste verlangen: de herstelde rust in het gehele Koninkrijk en daarmede de aanvang van een tijdperk van geestelijke en stoffelijke bloei zowel voor Nederland, als voor alle Staatsdelen overzee.

Sociale Beweging.

In de afgelopen week werd advies uitgebracht over het ontwerp uitvoeringsbesluit voor de havencentrale. Tevens adviseerde men in zake het nieuwe reglement voor de havenarbeiders.

Inlichtingen over de vacantie in kantoren en winkels wijzen uit, dat alleen in de grote kantoren en in enkele winkels vacantie voor het personeel bestaat, wij hopen dus dat deze materie ook wettelijk geregeld wordt.

Bij zijn bezoek op Bonaire sprak de Gouverneur over de verschillende mooie sociale maatregelen uit de laatste jaren en over het feit hoe die maatregelen van boven af komen, doch niet van uit het volk gevraagd worden.

Mede hiermee in verband zouden we willen wijzen op het steeds weer door de „La Union" naar voren gebrachte verlangen om een vrijwillige ouderdomsverzekering, een echte V.O.V. op deze eilanden, dan zal dat probleem niet alleen zorg voor oude vrouwen, doch ook voor oude mannen, waarover de Gouverneur sprak in de speech op Bonaire ook een eind mee opgelost zijn. De mensen zullen er zeker voor voelen, we zien in onze verbeelding al grote reclamebiljetten „Iedere week een kwartje nu, is bij zestige jarige leeftijd iedere week een rijksdaalder".

Sociale verlangens Bonaire betreffend gaf het extra nummer van het Algemeen Nederlands Verbond reeds in het jaar 1907. Dat „Bonaire nummer" is zeer interessant. Rector Zwijsen vraagt daarin reeds om decentralisatie. Deze week kwam de regeling af voor het in te stellen „arbeidsbureau", (waarom spreekt men niet van arbeidsbeurs?) Dat is weer een stap verder. De chauffeurs werden nogmaals attent gemaakt op de verplichte aanvrage tot een busbedrijf.

Als teken van sociaal leven is het interessant, dat ook hier nu de kooplieden hun vakvereniging hebben opgericht in de vereniging van de handel.

Het zou misschien goed zijn, dat deze vakbond meer sprak bij quaesties als de dollarregeling, de „koppelhandel" enz. Ook hier zien we het gewone verschijnsel in het sociale verenigingsleven, het is pas de „nood" die doet verenigen. Het is geen confessionele vakbond, doch een zuivere belangenvereniging.

De „La Union" vroeg nog aandacht voor de conferentie van drie werkpunten van de conferentie van Philadelphia.

C.R.K.V.

Slootwijk herleeft

door

FERNAND L. DE ROOY.

Slootwijk, tot voor kort nog geheel begroeid en in uiterst verwaarloosde toestand verkerend, is thans weer goed op weg om haar plaats als een der meest welvarende plantages van Suriname in te nemen. Sinds vier maanden zitten op Slootwijk, gelegen aan de Commetewane — een linkerarm van de Commewijne — tientallen gedemobiliseerde Surinaamse krijgers, die vastberaden zijn om krachtig mede te werken aan de economische opbouw van hun land. Toen de oorlog ten einde was en velen die als kanonnier dienst gedaan hadden op voorraad- en ammunitie-schepen aan de zeefronten, terugkeerden, voelden zij dat er iets gedaan moest worden, niet alleen om zich en anderen aan werk te helpen, doch ook om de gebluste kachel die Suriname is, aan te steken.

Zo werd op zekere Zondag in het Theater Bellevue te Paramaribo een vergadering belegd door de gedemobiliseerde kanonniers om te geraken tot een onderneming waarin zij zelf aandeel zouden nemen en zelf werkzaam zouden zijn. Het Gouvernement toonde belangstelling voor deze activiteit der jongelui, na hun terugkeer uit de strijd voor Vrijheid en Democratie practisch onopgemerkt te hebben laten voorbijgaan en beloofde te zullen steunen indien men met een goed en uitvoerbaar plan voor de dag zou komen.

De gedemobiliseerden dachten aanvankelijk aan een papierfabriek, uitgaande van de gangbare mening, dat de industrie een grote aantrekkingskracht heeft voor den Creool, den kleurling, die in de regel niet gewend is aan het leven dat door de Hindostaanse en Indonesische kleine landbouwers in Suriname geleden wordt. Deze kleine landbouwers moeten vele gemakken ontberen waaraan de Creolen gewend zijn geworden, zodat het uiterst moeilijk zou zijn voor de gedemobiliseerden om hun toevlucht te zoeken tot de landbouw.

Het plan van de papierfabriek bleek echter niet voor verwezenlijking vatbaar en een der gedemobiliseerden, een vijfentwintig[illegible] jongeman, die gelezen had [illegible] gemechaniseerde land[illegible], kwam op het ideë om met [illegible] kameraden zulk een bedrijf te beginnen. Om aan kapitaal te komen stelde hij voor dat elk der gedemobiliseerden met zijn oorlogsbonus een of meer aandelen van 100 gulden zou nemen en dat ook buitenstaanders die geïnteresseerd waren in de onderneming aandelen zouden mogen kopen.

Het Gouvernement keurde dit plan goed doch er kwamen moeilijkheden bij kijken. Er was niet direct een goed geïrrigeerde polder op een gunstig gelegen plaats ter beschikking. Wel zou in het Saramacca-district en polder gereed komen over enkele jaren, doch zolang konden de jongelui natuurlijk niet wachten. Wat men ter beschikking had was een verwaarloosde koffieplantage waar vóór de oorlog verwaarloosde jongens een tijd waren ondergebracht. Deze plantage — Slootwijk — had dus geen aanlokkelijke naam en er zou veel gedaan moeten worden om haar weer rendabel te maken. Daar Slootwijk echter het eigendom is van de Surinaamse Koffie Centrale, een rijksinstelling, kon het Gouvernement bewerkstelligen dat zij voorlopig à raison van 1 gulden per jaar kon worden verhuurd. Men had er toch practisch geen nut van zodat men liever deze proef, want zo beschouwt het Gouvernement deze onderneming, kon nemen. Ook beloofde het Gouvernement vóór de nodige landbouwmachines te zullen zorgen, doch van de andere kant wilde het een zekere mate van toezicht houden op de exploitatie van de plantage.

Aldus het plan, dat door bemiddeling van de nieuwsbladen werd bekend gemaakt. Onder de gedemobiliseerden werd het geestdriftig ontvangen. Wel 300 man tekenden in voor één of meer aandelen, doch uit vrees dat men te hard van stapel zou lopen bepaalde het Gouvernement, dat men met 50 man kon beginnen en het aantal geleidelijk opvoeren.

Nauwelijks was een begin gemaakt met de uitvoering van het plan of er deed zich een onaangenaam incident voor. De bekende Planter en Statenlid Thomas Waller, die telkens opnieuw de kreet „Terug naar de landbouw" had aangeheven en vooral de Creolen ervoor had willen interesseren, achtte succes uitgesloten. Hij ontbood den vijfentwintigjarigen jongeman, die door zijn makkers tot Directeur van de N.V. Emergo — de nieuwe onderneming — was gekozen, bij zich en gaf een uiteenzetting van de moeilijkheden. Eerder stelde de Planter Waller voor dat hij de jongelui werk zou verschaffen op de plantage Berlijn. Het loon dat betaald kon worden was echter niet voldoende en ook waren er geen vooruitzichten. Aan ander werk kon de heer Waller de jongelui niet helpen en de jonge Directeur verwierp het voorstel. De keuze was gedaan: niet naar Berlijn, doch naar Slootwijk!

Een oproep werd gezonden naar de nieuwsbladen met verzoek het op te nemen. Dit geschiedde, doch in het nieuwsblad „De West" werd naast de oproep een artikel gepubliceerd van zijn landbouwkundigen medewerker — denzelfden Planter-Statenlid Waller — waarin allerlei moeilijkheden opgesomd werden die op Slootwijk overkomen zouden moeten worden en waarin voorts verklaard werd, dat het er al slecht ging.

Gevolg: velen die ingetekend hadden voor deelneming en|of aandelen wilden niet meer meedoen. Het zag er naar uit dat de nieuwe onderneming reeds bij de aanvang tot mislukking gedoemd werd.

Doch het Gouvernement, dat reeds steun gegeven had en nog meer steun had toegezegd, greep in. Het geld dat in de onderneming gestoken was werd geblokkeerd. In de Staten werd de heer Waller door den bestuursgemachtigde aan de tand gevoeld. De Directeur van Emergo ontkende de bewering van den heer Waller dat het al slecht ging op Slootwijk en enkele persmannen die zelf gingen kijken ontkenden eveneens. De heer Waller verklaarde hierop, dat hij dan slecht ingelicht was geweest, doch dat hij zijn inlichtingen uit betrouwbare bron had gehad. Zelf was hij niet gaan kijken op Slootwijk.

* * *

Dit is dan de voorgeschiedenis van de N.V. Emergo welke de exploitatie van Slootwijk op zich genomen heeft. Het is een geschiedenis, die belangstelling wekt bij degenen die belangstelling hebben voor Suriname.

Ik besloot dus om mijn verloftijd in Suriname niet te laten voorbijgaan zonder een bezoek te hebben gebracht aan Slootwijk om zelf te gaan zien hoe de zaken er gaan.

De Directeur van Sociale Zaken, Mr. M. de Groot, die namens het Gouvernement toezicht heeft op de onderneming, toonde zich bereidwillig en stemde toe op een zijner veelvuldige bezoeken aan de plantage mij mede te nemen. Voor het vervoer zou het Gouvernement zorgen en aldus geschiedde. Op een zonnige morgen stapten wij op de veerboot aan Paramaribo's waterkant en staken de Suriname-rivier over naar Meerzorg. Van Meerzorg ging het per auto langs wuivende rijstvelden, enorme koffieaanplantingen, bananentuinen, ruisende suikerrietvelden en geurende citrus-gaarden naar Wederzorg aan de Commewijne-rivier— een weg van ongeveer 28 kilometer langs verschillende prachtige plantages waar voornamelijk Hindostaanse en Indonesische arbeiders in dienst zijn.

Een uur na vertrek uit Paramaribo was de Wederzorg bereikt en hier werd overgestapt in een zuchende, puffende barkas met de schone naam „Emma", die eerder de naam Xantippe had kunnen dragen aangezien zij ons danig door elkaar schudde zodat van lezen of praten niet veel kon komen.

De verdere tocht langs de Commewijne biedt weinig bezienswaardigs.

Links en rechts begroeide oevers waartussen slechts hier en daar een huisje te bespeuren is. De plantages langs deze rivier schijnen verwaarloosd te zijn. Een welkome onderbreking in het schier eindeloze groen biedt de vestigingsplaats Constantia waar o.a. een dokterswoning staat. Na ongeveer een uur varens werd de rivier de Cottica bereikt, welke de „Emma" echter links liet liggen om verder de loop van de Commewijne te volgen en vervolgens in de Commetewane te zwenken. De Commetewane is een kronkelend stroompje dat spoedig zodanig vernauwt dat slechts een handige bootsman er met een barkas kan manoeuvreren.

Twee-en-een-half uur na vertrek uit Paramaribo legde de „Emma" aan bij het brugje van Slootwijk en stapten wij de „Broadway" op, een der wegen met een Engelse naam zoals trouwens alles op Slootwijk thans een Engelse naam draagt om te herinneren aan de plaatsen die de jongelui op hun zwerftochten over de aardbol bezochten. Zo heeft men 7th Avenue, Time Square, Clubhouse Savoye (de cantine), Flirtation Walk (met een bankje waarop slechts twee personen van verschillend geslacht mogen zitten) en Square of April 8th (de dag van de aankomst op Slootwijk).

Al onmiddellijk komt men de bakkerij tegen, welke door de „settlers" zelf is ingericht en waar het heerlijkste brood gebakken wordt dat men in een werkelijke stad zou kunnen krijgen.

In de fabriek, waar vroeger de koffiebonen gedroogd werden, is men druk in de weer om de verroeste ketels en vliegwielen te herstellen en bruikbaar te maken. Als de oogst in October begint zal de koffie er voor verscheping klaar gemaakt kunnen worden. En zoals in de bakkerd en in de fabriek komt men overal werkende mannen tegen. Overal heerst activiteit en het duurt nog wat voordat de Directeur in eigen persoon naar het kantoor van de administratie gehaald is omdat hij bezig was met de zieken.

De Directeur, de vijfentwintigjarige Eddy Ruimveld, is een flinke kerel, dat zie je meteen. Niet alleen door zijn postuur boezemt hij ontzag in, doch ook door zijn doortastend optreden. Met een jachtmes op de heup, een koord om de hals waaraan een fluitje hangt en een vulpen met vulpotlood in de zak is zijn uitrusting compleet.

Onmiddellijk heeft hij dóór dat hij met het bezoek van een persman het beste gediend kan zijn door alle gewenste inlichtingen te verschaffen en zoveel mogelijk te laten zien. En nog voordat goed en wel kennis is gemaakt neemt hij mij op sleeptouw voor een flinke wandeling naar „het veld". De plantage Slootwijk beslaat en oppervlakte van 1200 ha. (12 vierkante kilometer), waarvan een groot deel was begroeid, doch binnen die vier maanden tijds hebben de pioniers van Slootwijk met behulp van 134 Javaanse arbeiders die er gevestigd waren bij hun komst, reeds 500 ha. aan koffie-aanplantingen ontrukt aan de greep van het oerwoud door alle onkruid en alle bomen die niet thuishoren tussen de aanplantingen te verwijderen. Voorts hebben zij de paden opengekapt, de irrigatie-kanalen bruikbaar gemaakt en enkele nieuwe wegen aangelegd. Van de ongeveer honderd pioniers hebben tot nu toe 36 een gezin op Slootwijk en voor deze gezinnen moesten woningen gemaakt worden, hetgeen geschiedde door oude krotten van de Javaanse arbeiders op te breken en van elke twee krotten een enkele woning te maken. Waar eens woudreuzen stonden ligt thans een prachtig sportveld waar des Zondags spannende voetbalwedstrijden gespeeld worden. Doch er is ook een enorm stuk van het bos opengekapt waar later de maïs geplant moet worden, die de onderneming wil verwerken tot maïsmeel. Directeur Ruimveld denkt al aan uitvoer naar Curaçao en maakt overigens nog allerlei plannen voor de toekomst. „Ik maak al plannen voor over tien jaar", vertelt hij glimlachend.

Als ik de vraag stel of hij denkt dat het zal gaan met de onderneming, antwoordt hij zonder aarzelen: „Het gaat al". Doch hij geeft te kennen, dat er hard moet worden aangepakt.

De coöperatieve gemeenschap die groeiende is mag nooit lang ziek blijven. Als het blijkt dat iemand niet deugt moet hij weg. Luiaards worden op Slootwijk niet geduld. Doch ondanks dit strenge optreden wordt de democratie gehandhaafd. De Directeur bijvoorbeeld verdient niet meer dan wie ook — 2 gulden per dag voorlopig. Hij wordt bijgestaan door een Raad van Bestuur, samengesteld door de leiders der verschillende ploegen waarin de arbeiders zijn onderverdeeld.

Vinden de arbeiders dat de voorman niet deugt dan verwijderen zij hem. Er wordt geregeld vergaderd om alle vraagstukken te bespreken, doch in de meer principiële en ernstige zaken wordt overleg gepleegd met het Gouvernement, dat een vasten opzichter op Slootwijk heeft.

De Directeur zelf zegt, dat hij gaarne plaats wil maken voor een ander indien die beter is dan hem, doch wij betwijfelen het of men spoedig een beteren zal vinden dan Eddy Ruimveld, na hem bezig gezien te hebben. Hij heeft gezag maar niettemin is hij een vriend en raadgever voor allen.

Van 5 uur 's morgens is hij in de weer tot 21 uur 's avonds en soms tot later. Toch vindt hij tijd om een boek te schrijven over zijn wedervaren tijdens de oorlog, waarvan reeds meer dan 700 bladzijden gereed zijn. Ruimveld is van mening, dat hij het goede voorbeeld moet geven en pakt dus van alles aan. Met de anderen hielp hij boomstronken uitrukken tot zijn handen vol blaren zaten. Later moeten de machines — die nog niet aangekomen zijn — de taak verlichten en zodoende moeten de gedemobiliseerden nu toch het zware landbouwwerk verrichten. Dit doen zij evenwel opgeruimd. De bijlenploeg, die de bomen omhakt, troffen wij zingend aan. Anderen zijn vlot bezig om sloten te graven of onkruid te wieden. Weer anderen zwermen over het dak van een der hoofdgebouwen — als ik mij niet vergis was dat het „White House" — om het onder de verf te zetten.

Vanzelfsprekend werkt men niet overal even lang. Zij die in het veld werken doen dat 7 uren per dag en vijf dagen in de week. Degenen die bij huis werken doen dat 8 uren per dag en zij die in de fabriek bezig zijn werken 9 uren per dag. De mannen mogen in hun vrije tijd voor zichzelf werken. Sommigen leggen eigen grondjes aan en zullen hun producten aan de onderneming kunnen verkopen.

Aan veeteelt wordt natuurlijk ook gedaan en op elk gebied wordt op deskundig advies gehandeld teneinde de kosten die gemaakt worden alvast te dekken.

De indruk die men krijgt op Slootwijk is, dat er ontzaggelijk veel gedaan is in de vier maanden sedert de aanvang van het bedrijf. In belangrijke mate is dit ongetwijfeld te danken aan het feit dat de onderneming een coöperatief karakter draagt. Als men winst wil maken moet men wel hard aanpakken omdat men er zelf zijn geld in gestoken heeft. Niettemin kan de naamloze vennootschap nog heel wat kapitaal gebruiken en het zou inderdaad aan te bevelen zijn indien de Surinaamse verenigingen in het buitenland, die fondsen vormden met de bedoeling de welvaart van Suriname te helpen bevorderen, aandacht zouden schenken aan Slootwijk.

Directeur Ruimveld heeft grootse plannen en zal de strijd welke hij met zijn mannen aangebonden heeft tegen de moeilijkheden die de natuur en de mensen bieden, niet opgeven voordat definitief bewezen is dat uitvoering ervan onmogelijk is.

Maar onmogelijk is een woord dat op Slootwijk niet bestaat. De bezoeker die er komt zal midden tussen de gebouwen een graf vinden waarop te lezen staat: „Hier ligt Onmogelijk — zijn dankbare kinderen Wilskracht en Volharding".

PROJECTIELEN-MYSTERIE OPGELOST?

Proeven met nieuwe V-wapens.

Volgens verklaring van functionnarissen der Duitse Socialistische Eenheidspartij hebben de Russen in hun zone van Duitsland zeer krachtige V-wapenen van een nieuw type ontdekt, alsmede vier tot nog toe onbekende types van straalvliegtuigen, en andere nog niet beproefde wapenen. Zij zetten thans de experimenten, waarmede de Duitsers doende waren, voort.

Volgens de geciteerde functionnarissen is het niet waar, dat de Duitse wapenfabrieken thans voor de Russen werken. De Russische experimenten met in Duitsland aangetroffen projectielen en wapenen lopen parallel met soortgelijke experimenten in de Britse zone, aldus werd verklaard.

De meest belangrijke ontdekkingen werden gedaan in de Heinkel- en Arado-fabrieken bij Warnemünde en de voormalige Junkersfabriek te Dessau. In de Junkersfabriek zouden in de afgelopen drie maanden weer vliegtuigen gebouwd zijn.

De Duitse specialisten, van wie velen vroeger gewerkt hebben voor de bewapening van Nazie-Duitsland, houden zich thans met experimenten bezig onder toezicht van Russische officieren en ingenieurs. Zij wonen in kampen bij de fabrieken. Ook voormalige leden van de nazie-parij, indien deskundig, worden bij deze proefnemingen ingeschakeld.

Uit Zweden wordt intussen gemeld, dat militaire kringen aldaar er thans van overtuigd zijn, dat een zekere mogendheid van Zweden gebruik maakt als proefgebied van experimenten met bestuurbare projectielen.

Sedert begin Juli gaat er geen dag voorbij, dat er niet in de bladen melding van gemaakt wordt, dat men op de een of andere plaats een projectiel waargenomen heeft, dat in de lucht een spoor van vuur achterliet.

Men weet nog niet, of de projectielen in zee storten, of dat zij terugkeren naar hun uitgangspunt, of dat zij naar enig ander punt gestuurd worden.

De militaire autoriteiten hebben kunnen vaststellen, dat een van de projectielen een afstand van meer dan 1000 km. boven Zweeds grondgebied heeft afgelegd, terwijl de Duitse V-1 en V-2 slechts een vliegbereik van 300 à 400 km. hadden.

Men is algemeen van opvatting dat deze projectielen aan de Baltische kust afgeschoten worden.

GEBOREN:

HELENA MARIA LAURIJSSENS

ST. ELIZABETH GASTHUIS 31 AUG. '46.

Prof. ir. J. Th. Thijsse

zal een voordracht houden over:

"De Strijd om Walcheren"

onder auspiciën van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs op Dinsdag 3 Sept des avonds om 8 u. 15 min. in het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling aan het van Walbeeckplein.

2-1

Bekendmaking.

De Gezaghebber van Aruba maakt bekend:

A. Als prijs waartegen „Brood" op het eiland Aruba ten hoogste mag worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd vast te stellen;

1. IN DEN KLEINHANDEL:

a. Alle soorten broodjes van 110-130 gram (z g. „Pan Frances", kleine „Kipachi", „Bolchi", „Dompi, etc., per stuk... fl.0 07

b. Alle soorten witte brood, per 1000 gram. . . . . „ 0.60

2. IN DEN GROOTHANDEL:

a. De kortingen, welke door elke bakkerij afzonderlijk bij levering aan wederverkoopers en|of instellingen op 1 Januari 1945 gewoonlijk werden verleend moeten op de onder A genoemde prijzen in dezelfde verhouding in mindering worden gebracht.

B. Te Bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 1sten September 1946 op welke tijdstip alle vorige prijsvaststellingen betreffende brood vervallen.

De Gezaghebber van Aruba a.i.

Schutte.

De Gerepatrieerden uit Indonesië.

Hoe Nederland voor hen zorgt

door

F. JOS. DE FRAITURE,

Nijmegen.

Bijna iedere week voeren schepen vele honderden gerepatrieerden aan uit Indonesië, die na de doorgestane ellende onder de Japanse verdrukking, te Amsterdam of Rotterdam voet op Nederlandse bodem zetten.

Reeds meer dan 50.000 zijn er aangekomen en een kleine 20.000 worden nog verwacht. Deze mensen bezitten niets meer, moeten van kleding, voedsel, geld, onderdak en alle noodzakelijke dingen worden voorzien en bovendien worden opgenomen in onze zelf nog zo gehavende samenleving en in ons arbeidsproces, welke hun vreemd zijn geworden. Velen van hen zijn ziek, verzwakt, verminkt. Voor allen echter moet worden gezorgd zij moeten liefderijk worden opgenomen, levensmoed en energie moeten hun worden teruggegeven. Dat is een zware taak voor ons land, dat zelf zich nog slechts zo langzaam herstellen kan van de zware slagen, die het te incasseren kreeg.

Uit de aard der zaak eist de ontvangst en verzorging van de repatriërenden een enorme organisatie. Zodra zij in Indië aan boord zijn, worden alle gegevens omtrent hen verzameld en uit Suez per vliegtuig vooruit gestuurd naar het vaderland. Als de Rode Zee gepasseerd is en daarmede de grootste warmte voorbij worden allen in Ataka voorzien van Europese kleding. Als zij in een Nederlandse haven aankomen, worden zij, die niet direct bij familie onderdak kunnen vinden, voorlopig ondergebracht in opvangcentra, welke door het Centraal Bureau Verzorging Oorlogsslachtoffers (C.B.V.O.) of door het Comité „Nederland helpt Indië" worden beheerd. Van hieruit worden zij dan in hotels en pensions, bij particulieren of in van rijkswege daarvoor gehuurde en ingerichte woningen en villa's ondergebracht. Het vervoer daarheen geschiedt gratis. Tevens wordt een deel van de uitrustingstoelage in contanten uitbetaald, zodat de gerepatrieerde direct over wat Nederlands geld beschikt.

De gerepatrieerde militairen gaan eerst naar het repatriatiecentrum Austerlitz, waar, alles voor hen geregeld wordt; dit is noodzakelijk om met hen militair te kunnen afrekenen, maar zij worden zo gauw mogelijk weer naar hun familie gebracht.

Met het verschaffen van onderdak eindigt de zorg van het C.B.V.O. en zijn 25 districtsbureaux echter niet. Onze Indische gerepatrieerden krijgen gedurende een half jaar een uitkering,die het hun mogelijk maakt in hun levensonderhoud te voorzien en in die tussentijd uit te kijken naar een werkkring, waardoor ze weer op eigen benen zullen kunnen staan. De omstandigheden kunnen natuurlijk oorzaak zijn, dat hun dit niet tijdig lukt. Na deze zes maanden vallen de Indische gerepatrieerden daarom onder de normen van de Nederlandse oorlogsslachtoffers, zodat zij niet aan hun lot worden overgelaten als zij nog hulp nodig hebben. Zelfs dan kan het gebeuren, dat deze ondersteuningsregeling in bepaalde gevallen ontoereikend is omdat b.v. onze Indische landgenoten dikwijls noodgedwongen in dure pensions moeten verblijven.

Geval voor geval wordt dan beoordeeld of zij nog verder moeten worden geholpen.

Gerepatrieerden, die onder doktershanden moeten komen, hebben gedurende een half jaar aanspraak op geneeskundige verzorging; hierbij treedt het CBVO weer als financier en adviseur op. Zij zijn stelselmatig door de Jappen uitgehongerd. Daarom krijgen ze een dubbel rantsoen levensmiddelen voor een bepaalde periode. En omdat ze alles kwijt zijn zorgt de distributiedienst voor een aantal punten voor serviesgoed en metalen keukengerei.

Is een gerepatrieerd gezin erin geslaagd een huis te verkrijgen en gaat van een huishouding voeren, dan ontvangt het een toewijzing voor textiel, brandstoffen enz. Intussen is het natuurlijk nodig, dat de gerepatrieerden, die niet over eigen inkomsten beschikken, zo spoedig mogelijk ingeschakeld worden in het arbeidsproces. Wel blijft ondersteuning mogelijk na het halve jaar van normale financiële hulp, maar alleen wanneer de gerepatrieerde is ingeschreven bij een arbeidsbureau en passend werk aanneemt, dat hem wordt aangeboden. Dit moet door tussenkomst van het CBVO gebeuren, want ook hierbij wordt weer hulp verleend. Het Rijksarbeidsbureau heeft nl. toezegging gedaan, dat het aan deze gerepatrieerden dezelfde voorkeursbehandeling zal verlenen als ook de oud-illegale werkers en principiële onderduikers krijgen.

Voor de vele jongelui onder de gerepatrieerden, die nog hoger onderwijs willen volgen of hun studie aan de universiteit willen voortzetten, is de mogelijkheid opengesteld om voor een studiebeurs in aanmerking te komen, die dan verleend wordt in de vorm van een renteloos voorschot.

Invaliden komen in aanmerking voor invaliditeitsuitkeringen. Deze worden vastgesteld naar de aard van de invaliditeit en het laatstgenoten inkomen. Is het oorlogsslachtoffer overleden dan blijven de weduwe en de wezen evenmin onverzorgd achter, want zij krijgen pensioen, onverschillig of het hier een ambtenaar of een particulier betreft.

Het Bureau Positieregeling Indische geëvacueerden, de Repatriatie-dienst de Bureaux Verzorging Oorlogsslachtoffers, het comité „Nederland helpt Indië" het Sociaal Bureau van het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen, het Rode Kruis, het Bureau Oorlogspleegkinderen — dat de oorlogswezen onder zijn hoede neemt — en vele andere ongenoemde instanties en personen, alles werkt samen om de gerepatrieerden uit Indië zo goed als dat kan te verzorgen en te helpen. In die samenwerking ziet men Nederland op zijn breedst.

Ondergrondse in Amsterdam en Den Haag.

Toekomstplannen van de N.S.

Voor de toekomst zijn plannen ontworpen tot een snelle spoorwegverbinding tussen Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, waarbij tevens gedacht is om de stations in de omgeving van de woonwijken te brengen, waaruit de meeste reizigers voortkomen.

Vooral in de hoofdstad en de residentie zal dit in de bestaande spoorwegsituatie een ingrijpende wijziging brengen door de bouw van ondergrondse stations. In Rotterdam blijft de toestand min of meer, zoals hij is door de aanwezigheid van het viaduct, al zal het uitschakelen van het Maasstation voor het reizigersverkeer en de bouw van een nieuw D.P.-station op het terrein van de oude Diergaarde, dat een centrale betekenis krijgt, toch ook een hele verandering geven, aldus de „Maasbode".

In Amsterdam is een ondergronds stations met drie tussenperrons en twee zijperrons ontworpen onder het Parkhotel op het Leidseplein, met een ingang in het Kleine Gartmanplantsoen achter het Huis van Bewaring, dat daartoe verdwijnen moet, met roltrappen naar de perrons, die zich onder de Singelgracht uitstrekken en voorts van de Nassaukade tot aan de P. C. Hooftstraat reiken.

Het tracé loopt dan verder onder het huidige IJsclubterrein door, met een eerste halte bij het Concertgebouw en vervolgens een op het Valeriusplein. Ter vervanging van het Haarlemmerstation komt voorts een halte Amstelveenscheweg. Het traject zal vier-sporig zijn met de twee middensporen voor de sneltrein naar Den Haag, terwijl de buitensporen dienen voor de stoptrein Amsterdam — Aalsmeer. Ten Westen van het stadion komt de spoorlijn weer bovengronds om daar samen te gaan met de Haarlemmermeerlijn.

Dit verdere tracé krijgt halten bij het Boschplan, Kalfjeslaan en Karselaan, waar de lijn in zuiver Westelijke richting afbuigt naar Schiphol. Vlak voor de ringvaart duikt de trein weer onder de grond om onder het gebouw van de K.L.M. op Schiphol een station te ontmoeten en vervolgens even voorbij Schiphol opnieuw boven te verschijnen.

Bij Warmond sluit de lijn aan op het bestaande traject Haarlem — Leiden, volgt dan de bestaande spoorbaan van Leiden naar Den Haag, om daar uit te lopen in een ontworpen ondergronds Centraal Station ter hoogte van het Bezuidenhoutkwartier nabij de kruising van het Hollandsche Spoor en Staatsspoor.

Toekomstige situatie in Den Haag.

De halte Laan Nederlands Oost Indië blijft gehandhaafd, doch sneltreinen zullen hier niet stoppen.

Alle treinen voor Den Haag bestemd zullen in de toekomst dit centraal station binnen kunnen rijden. Dat zijn dus de treinen Scheveningen—Kurhaus, uit Leiden, de sneltreinen van Amsterdam, uit Utrecht en Rotterdam, zowel van D.P. als Hofplein. Er zijn vijf perrons geprojecteerd en een perron met kopsporen voor de lijn Scheveningen—Kurhaus.

Voor de ondergrondse spoorlijn in Den Haag hoopt men de tankgracht, die door de Duitsers gegraven werd, te benutten. Waar nu het Staatsspoor is, komt een halte, maar dan ondergronds, vervolgens een in de Javastraat, Wittebrug, waar de lijn ombuigt naar de Stadhouderslaan (halte), voorts Goudenregenstraat, de Savornin Lohmanlaan met tenslotte het eindpunt op Kijkduin. Met uitzondering van de spoorlijn van Scheveningen, die alleen het Centraal Station op het Bezuidenhout aandoet en vandaar over Leidschendam, Voorburg via de bestaande lijn over de Pijnacker naar Rotterdam-Hofplein voert, worden alle spoorlijnen naar Kijkduin doorgetrokken.

De veranderingen in Rotterdam.

Het station Hofplein, dat thans een kopstation is, doch een doorverbinding met het viaduct krijgt, zal uitsluitend blijven dienen voor de locale verbindingen over Pijnacker. Het lijntje over Pijnacker wordt doorgetrokken tot Zuid, waar de halte Feyenoord dus weer van betekenis gaat worden, en het zal op deze wijze dus mooi kunnen dienen voor de verbindingen in de stad zelf.

Rotterdam—Maas wordt goederenstation. De treinen uit Utrecht over Gouda lopen binnen op het nieuwe D.P.-station, dat van zeven perrons wordt voorzien.

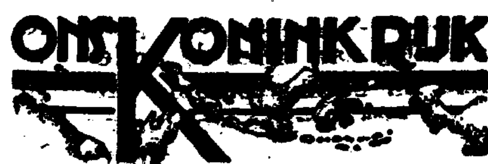
Het bestaande viaduct wordt gemoderniseerd, waarbij de ijzeren constructies vervangen worden door gewapend beton.

Daar het in de bedoeling ligt de frequentie van het treinverkeer tussen de drie grote steden in de verre toekomst zo hoog mogelijk op te voeren, zullen alle overwegen op dit traject, zowel bewaakt als onbewaakt, op den duurt moeten verdwijnen.

In Delft zal bv. een tunnel gebouwd moeten worden om het wegverkeer onder de spoordijk door te voeren.

Zelfs denken de Spoorwegen erover later een rechtstreekse snelverbinding tussen Amsterdam en Rotterdam tot stand te brengen. Dit ligt evenwel nog in een heel ver verschiet, maar in ieder geval is er bij het maken van het plan voor het Leidscheplein-station rekening mede gehouden.

Er zijn in de hoofdstad op verschillende punten reeds proefboringen verricht om een onderzoek naar de bodemgesteldheid in te stellen.

DE SCHRIJFWIJZE VAN DE NEDERLANDSE TAAL.

De minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend een ontwerp van wet, inhoudende „voorschriften met betrekking tot de schrijfwijze van de Nederlandse taal".

Artikel 1 luidt: De officiële spelling van de Nederlandse taal wordt door ons bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld.

Artikel 2: De officiële spelling van de Nederlandse taal wordt gevolgd in alle van de ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren uitgaande, in het Nederlands gestelde, stukken.

Artikel 3: De instellingen van openbaar, zowel als van gesubsidieerd bizonder onderwijs volgen de officiële spelling.

Artikel 5: Er is een vaste commissie van advies inzake de schrijfwijze van de Nederlandse taal.

De commissie bestaat uit 7, door ons, op voordracht van onzen minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, te benoemen leden.

ZWARE WALSERIJ KOMT TERUG.

IJmuiden in feeststemming.

Het was dezer dagen een feestelijke dag bij de hoogovens te IJmuiden omdat de zware walserij, die de Duitsers in 1943 sloopten en naar Duitsland brachten, terugkeerde. Deze walserij kostte voor de oorlog 10 millioen gulden.

Ze was in 1943 juist bedrijfsklaar toen de Duitsers hen wegvoerden. Na de oorlog werd zij teruggevonden bij Brunswijk en arriveerde in wagons en schepen weer in haar geboorteplaats.

Het is de grootste object dat tot nu toe uit Duitsland is teruggevoerd.

Na een korte toespraak van den commissaris-generaal voor de Nederlandse economische belangen in Duitsland, ir. L. Otto, speelde de fabrieksharmonie het „Wilhelmus" en trok men in optocht naar de plaats waar de walserij nu wel spoedig zal herrijzen.

Wat reeds gerepatrieerde.

Intussen begint de grote stroom van de door de Duitsers geroofde goederen naar Nederland te vloeien. Reeds zijn er zeven complete fabrieksinstallaties, 2500 gereedschapswerktuigen, 300 geroofde tramwagens en 20 pct. van de geroofde machines teruggevoerd. Voorts talrijke schepen, kunstschatten, treinen enz.

In de IJsselmeer en in de Waal en andere rivieren liggen nog vele gezonken schepen, gevuld met door de Duitsers weggehaalde goederen, zodat het lichten hiervan ook nog verassingen kan opleveren.

REIZEN IN ITALIË IS THANS GEEN PRETJE MEER.

Stakingen bij de vleet.

Een Parool-correspondent schrijft

Het reizen door Italië is op het ogenblik wèl met grote moeilijkheden verbonden. Want overal breken stakingen uit, waarvan die in de hotel-, café- en restaurantbedrijven voor den vreemdeling de meest onaangename is.

Te Milaan brak die staking al onmiddellijk op de ochtend na mijn aankomst uit. Gelukkig had de portier mij van te voren gewaarschuwd en had ik des avonds laat nog wat broodjes met ham en een paar hardgekookt eieren naar mijn kamer mede kunnen nemen. Want de volgende morgen zou geen ontbijt meer te krijgen zijn.

SHAKESPEARE IN MODERN GEWAAD.

Het „West Riding Theatre" zal in tien verschillende Engelse steden opvoeringen geven van Shakespeare's „Taming of the Shrees" in modern costuum en aangepast aan de gewoonten en gebruiken van de tegenwoordige tijd. De text zal evenwel geen verandering ondergaan.

WEER EEN HALF MILLIOEN INWONERS.

Door de enorme vestiging in Den Haag en abnormaal hoge aantal geboorten sinds Maart 1946, telde 's-Gravenhage eind Juni van dit jaar opnieuw 500.000 inwoners. Naast de grote trouwlust trekt het sterk toegenomen aantal echtscheidingen de aandacht. Dit was bijna tweemaal zo hoog als in vooroorlogse jaren. Ook de onwettige geboorten namen tot het dubbele toe.

RUSSISCHE ATOOMBOMPROEF?

Volgens Prof. Alexandrof zou de Russische regering van plan zijn een proefneming met een atoombom te organiseren. Op de vraag, wanneer deze proefneming zou plaats vinden, antwoordde de Professor: „Binnen afzienbare tijd".

Verder zeide de professor, dat zeer waarschijnlijk leden van de Verenigde Naties zouden worden uitgenodigd bij de proefneming in dezelfde mate als dit bij de Noordamerikaanse experimenten was geschied.

GERTRUDE STEIN OVERLEDEN.

Gertrude Stein, de Noordamerikaanse schrijfster, is op 72-jarige leeftijd te Parijs overleden. Ofschoon enkele van haar boeken, en in het biezonder haar in 1933 verschenen Autobiograhpy of Alice B. Toklas, bijna „best sellers" werden had alleen een zeer kleine kring van fijnproevers waardering voor haar pogingen in een geheel nieuwe stijl te schrijven. Voor den gewonen lezer is het grootste gedeelte van haar werk onleesbaar, zoals ook dat van haar tijdgenoot, James Joyce. Gertrude Stein streefde in haar verhalen naar een soort kinderlijke eenvoud, een psychologie, welke niets te danken mocht hebben aan welke voorgangers dan ook. Dit verklaart de gewaagde, spontane associatiesprongen in haar proza op de steeds opnieuw voorkomende herhalingen van woorden en gehele zinnen, waarvan de meeste lezers de noodzakelijkheid niet konden inzien.

Afgezien echter van haar letterkundig werk, waarover nog geen definitieve studie is verschenen, zal Gertrude Stein in de herinnering van vele der belangrijkste Noordamerikaanse schrijvers blijven voortleven als de vrouw, die hen na de vorige oorlog te Parijs steunde en aanmoedigde. Hemingway heeft later erkend, dat hij in die tijd sterk haar invloed heeft ondergaan. Ook een van de andere op de voorgrond tredende leden van de Noordamerikaanse „litteraire kolonie" in de Franse hoofdstad, F. Scott Fitzgerald, heeft veel aan haar te danken. Sherwood Andersons vroegste werk schijnt, volgens den Noordamerikaansen criticus Edmund Wilson, zelfs niet denkbaar zonder Gertrude Stein.

Het grootste gedeelte van haar leven heeft Gertrude Stein in Frankrijk gewoond, waar zij intiem bevriend was met Matisse en Picasso. Na de bevrijding heeft zij over haar ervaringen gedurende de Duitse bezetting een boek geschreven, Wars I have Seen, dat in de Verenigde Staten grote opgang heeft gemaakt.

DE MOORDENAAR VAN LIEBKNECHT GEARRESTEERD.

Een kapitein uit het voormalige Duitse leger, Ritgen genaamd, is te Ziegenhain, in de Amerikaanse zone van Duitsland, wegens verdenking van moord op Karl Liebknecht gearresteerd.

Naar men zegt, heeft Ritgen in 1938 een verklaring gezonden aan het rijksministerie van Luchtvaart, waarin hij zich er op beroemt, het schot te hebben afgevuurd, dat Lieknecht, den Duitsen socialistischen leider, in 19[illegible] na de eerste wereldoorlog bij de opstand der Spartakisten doodde.

Inwisseling recepissen 3% obligatieleening groot f. 2.000.000,-

De Administrateur van Financien maakt hierbij bekend, dat de recepissen van bovenstaande geldleening op 5 en 6 September 1946 ingewisseld kunnen worden tegen de desbetreffende obligaties.

Plaats en uur van inwisseling: [redacted]

Administratie van Financien, Pietermaaiweg no. 4 van 9 tot 12 uur v.m. en van 2 tot 4 uur n.m.

Houders van recepissen op Aruba kunnen uiterlijk op 2 September 1946 aan den Gezaghebber aldaar tegen ontvangstbewijs deze stukken ter inwisseling aanbieden.

De obligaties kunnen na 10 September tegen inlevering van deze ontvangstbewijzen ten Gezaghebberskantore op Aruba worden afgehaald.